

למחזור
החורף

פקחים צעירים

החבורה של

משימה 1

מי מתחבא במפה?

לפני שיוצאים לגלות את נפלאות המקום המדהים שאליו הגעתם, כדאי לדעת כי מה שתראו היום הוא רק חלק קטן משמורה ענקית, הכוללת נחל ארוך ומעיינות קסומים. רוצים להכיר חלק מבעלי החיים שמתגוררים בשמורה? ענו על השאלות באמצעות בחירת התשובה הנכונה. מצאו את האות והמספר של התשובות הנכונות על גבי חלקי הפאזל המתאימים וצבעו רק אותם.

א. אחד הדגים החי בנחל קרוי עגלסת. מדוע קיבל את שמו?

1. כי יש לו לסת עגולה.
2. כי הוא קרוב משפחה של העגל.

ד. הסרטנים הקטנים שחיים במי השמורה הם:

1. סרטני נחלים.
2. סרטני ים.

ב. השועל מחזר באגדות רבות בזכות:

1. היכולת שלו לצלול לעומק הנחלים.
2. פיקחותו וערמומיותו.

ה. הקרפדות נעות ממקום למקום באמצעות:

1. זחילה.
2. ניתור.

ג. הנחש מגן על עצמו באמצעות:

1. הכשה, ארס, נשיכה ובריחה.
2. צרחות קולניות.

אם עניתם נכון, גיליתם שהשמורה נראית כמו זוחל מפחיד. מזל שאין כמוהו בשמורה!

בעזרת המפה שקיבלתם בכניסה, צעדו מערבה לכיוון בריכת השכשוך הראשונה (הישארו על הגדה הדרומית).

מעשימה 2

אתגר הצמחים

מצאו פינה נעימה לצד המים וטבלו רגליים...
אינכם היחידים שנהנים מהמים – עושים זאת גם הצמחים הרבים שניזונים מהם.
נסו לזהות את הצמחים בשטח, לסמן בחוברת וגם למתוח קו מכל צמח שזיהיתם אל הקוביות
שמתארות בתי גידול שונים (אגב, לא בטוח שמכאן תוכלו להבחין בכל המינים הללו, אבל היום
עוד ארוך ובכל זמן תוכלו לזהות עוד ועוד צמחים).

סוף מצוי

עץ תאנה

נענע משובלת

הרדוף הנחלים

ליד מצוק

אקליפטוס

ליד מבנה

שיזף מצוי

ליד או בתוך המים

קנה מצוי

הרחק מהמים

גרגיר הנחלים

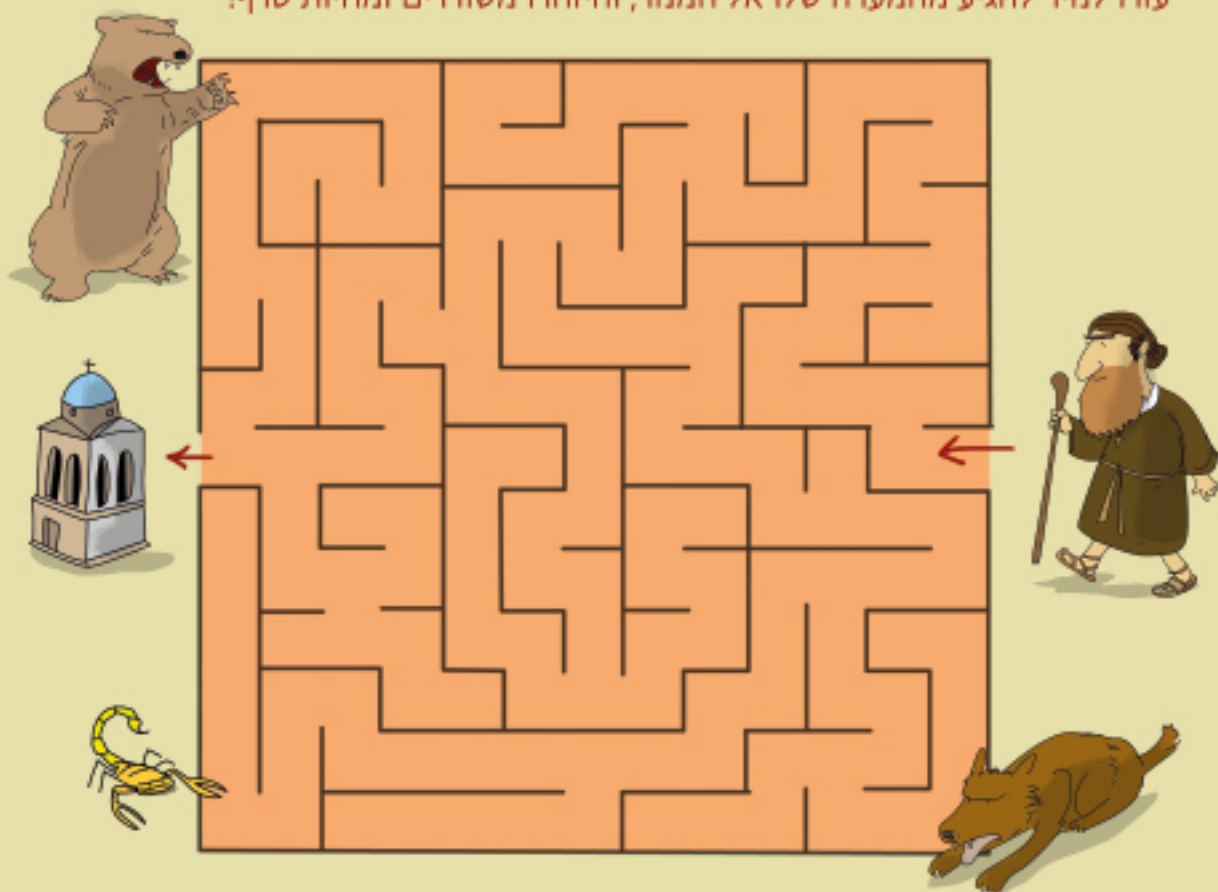
כעת צעדו מערבה על השביל וחפשו שלט המוביל למנזר פארן.
פנו לפי השלט שמאלה, טפסו והכנסו ל"מערת השבר".

משימה 3

לחיות כמו נזיר

במאה הרביעית לספירה, הגיע מטורקיה לארץ-ישראל הנזיר חריטון, שנחשב לנזיר הראשון בארץ הקודש. הוא חיפש מקום להתבודד, אך בדרכו נלכד על ידי שודדים, שהביאו אותו למערה שבה אתם עומדים. לפי האגדה, נחש אימתני הגיע למערה, הטיל ארס לכד היין של השודדים, ואלו הורעלו. חריטון זכה בכספם של השודדים וייסד את "מנזר פארן", שנמצא מולכם.

עזרו לנזיר להגיע מהמערה שלו אל המנזר, והזהירו משודדים ומחיות טרף!

כעת צאו מהמערה, טפסו לכיוון מנזר פארן ורדו לנביעות עין פרת.

משימה 4

מים בלב המדבר

הגעתם למקום שבו נובעים מי הנחל. לאזור הנביעה אין להיכנס, כדי לשמור על המערכת טבעית, אבל כאן? מותר ורצוי! אז טבלו רגליים – כל כך כיף פה! שבו תחת עץ או לצד המצוק, השלימו את המילים החסרות לפי האיורים, ותבינו את סוד המים במדבר...

מאז ימי קדם עשה האדם שימוש במי נחל פרת, וכך עשו גם החשמונאים, ששכללו את העניין

והובילו את ה- _____

הורדוס

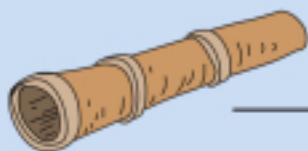

בעזרת אמה אל הארמונות שלהם בעיר יריחו. אחריהם, גם ה- _____

החורף שלו בעיר.

הוביל מכאן מים ל- _____

במאה השביעית, שופצה האמה הפתוחה, ובתוכה נבנה _____

שעשוי מחרס, כדי לשמור על המים מזיהום חיצוני.

בתחילת המאה ה- $150 - 130 = ?$

השתמשו הבריטים, ששלטו בארץ ישראל, במי הנחל:

הם שאבו את מי _____ פרת לטובת תושבי ירושלים.

כדי לעשות זאת, הם בנו פה _____ משאבות ובריקת שאיבה. וכך, בזכות

שפע המים באזור, ניתן למצוא לאורך הנחל שרידים של ישובים ומזרים מתקופות שונות.

ואם הבנתם את כל זה – הגיע הזמן לקפוץ שוב ל _____ !

נכון שנעים פה ואין כוח לזח? אז נוותר לכם – הישארו כאן גם למשימה הבאה...

משימה 5

שפן התפזורת (וגם תחרות סירות)

בשמורת נחל פרת שפע מגוון ונפלא של בעלי חיים. נסו למצוא אותם בתוך התפזורת: שחריר, סרטן, אילנית, קרפדה, שלדג, בז מצוי, חרדון, אפעה, צבי, שועל, דרבן, שפן סלע, דג חפף, נחש מים.

ב א ס ר ט ן ג נ ח ש מ י ם
ר י נ ג ק ו א י ל נ י ת פ א
ש ל ד ג צ נ ג ק ז י ו פ י ג
פ נ ס ג ב ש י ר ש ע ר ש ח
ן י א ו פ י ץ ר פ ז ד פ ו ו ע
ס ת ח ר ד ו ן ד י ר י ע ח
ל כ ג י ך ד ע ה ף י ר ל ל ג
ע פ י ל ו ג ע כ ק ן ר ד כ ג
ג ו ר ע י ח ם ש ח ר י ר ד
ך ן י כ ט פ כ ע ד ד א ר ר
ו ס ר ו ל ף א פ ע ה כ ג ב
מ ט י ט ה ר ב ז מ צ ו י ן

רעיון יצירת: **תחרות סירות!**

רוצים הדגמה לזרימת המים? מצאו לצד הנחל שני עלים יבשים של אקליפטוס (אין לקטוף - רק לאסוף עלים מהקרע). עלה אחד ישמש כסירה, ואת השני - שיהיה המפרש - תקעו בעדינות בראשון. כולם יש סירות? הניחו אותן במים ובדקו של מי הכי מהירה!

כעת חזרים לכיוון בריכת השכשוך שבה התחלנו, והפעם - ממש לצד הנחל. כשפוגשים פנייה שמאלה על סימון שבילים שחור, חוצים את הנחל וממשיכים מזרחה לבריכת התמר.

משימה 6

על כל החושים

ברירת התמר היא אחת מבריות הטבילה הכי יפות בשמורה. עד כה הפעלתם את הראש, וכעת, במקום היפה הזה, הגיע הזמן רק להרגיש. בלי לחשוב יותר מדי. עמדו ליד הברכה, גבוה מעל הנחל, וסמנו את מה שאתם רואים, שומעים ומרגישים. וכן, אפשר לפעמים גם לעצום עיניים...

משב של רוח נעימה

שפירות או פרפרים

עץ תמר

צמחים שונים – עם שלושה גוונים שונים של ירוק

ציץ של ציפורים

רטיבות קרירה

דגים במים (לראות, ואולי גם להרגיש...)

כעת חזרו לנקודת ההתחלה במרכז השירות ושבו על אחד הספסלים.

משימה 7

פקחים צעירים למען הסביבה

היי חברים וחברות שלי!

רגע לפני שאתם מסיימים את הסיור בשמורת טבע נחל פרת, יש משהו חשוב שאני רוצה שתדעו. כאשר תפגשו את הסמל הזה

על השביל - למען ביטחונכם, ועל מנת שלא לפגוע בגנים הלאומיים ובשמורות הטבע, יש ללכת אך ורק בשבילים המסומנים. **ניקיון** בכל מצב- שמרו על הניקיון, כי הלכלוך אינו נעים לכולנו וגם פוגע בבעלי החיים. **הביטו, אל תגעו**. אנא, אל תגעו בחי ובצומח ושסביבתכם, כדי שגם מבקרים אחרים יוכלו ליהנות מהם.

התבוננו באיורים וסמנו בעיגול את ההתנהגויות המזיקות שאולי ראיתם בביקור שלכם בשמורת טבע נחל פרת. לא נתקלתם בהתנהגות מזיקה? נהדר! אז כולנו הרווחנו!

ועתה, אם סיימתם בצורה מוצלחת לפחות 6 משימות, אתם זכאים לקבל תג "פקחים צעירים" ולהשתתף בטקס ההתחייבות, שייערך במרכז השירות

התחייבות הפקחים הצעירים

אני, פקח/ית צעיר/ה בישראל,
אמשיך לבוא לטבע, להכיר ולטייל.
אספר לילדים אחרים, לקרובים ולשכנים
על מה שלמדתי בשמורת טבע נחל פרת
וכמובן – על "פקחים צעירים".

כאן למדתי על החיים השוקקים במדבר
על סוד המים וגם על מתבודדים במנזר .

אני מתחייב/ת לשמור בכל האתרים
על בעלי החיים, העצים והפרחים,
להתנהג בשמורות ובגנים בצורה נאותה
ולדאוג שהסביבה תהיה נקייה.
לכבד את הטבע ואת כל אוצרותיו
בכל מקום ובכל מצב.

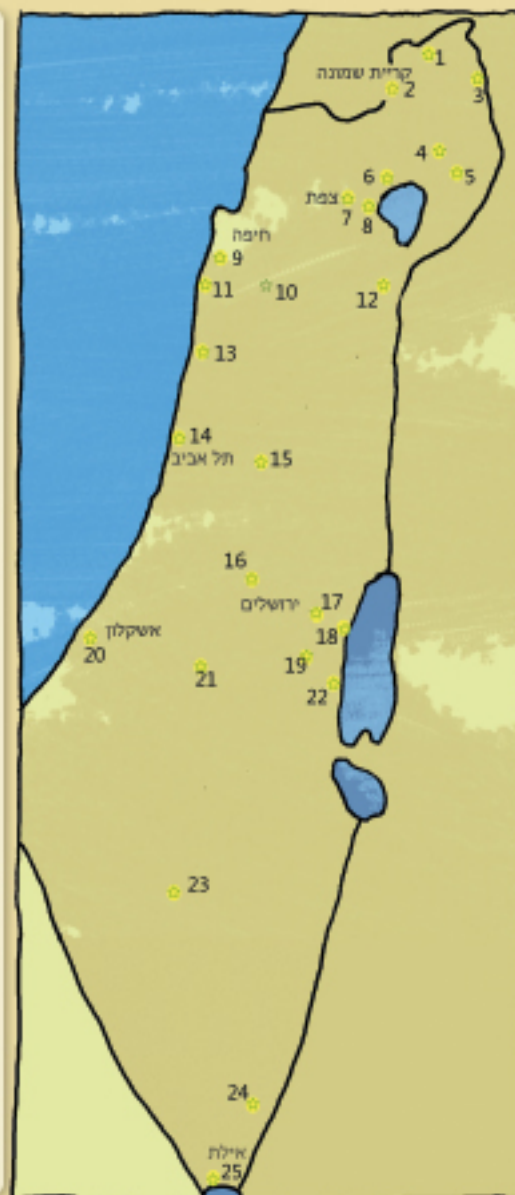
על החתום:

שמורת טבע נחל פרת
תאריך _____ שם עורך הטקס _____ חתימת עורך הטקס _____
ניתן באתר

פקחים צעירים ברחבי הארץ:

1. שמורת טבע תל דן
2. שמורת הטבע נחל חרמון (בניאס)
3. גן לאומי מבצר נמרוד
4. שמורת טבע משושים
5. שמורת טבע גמלא
6. גן לאומי כוחים
7. שמורת טבע נחל עמוד
8. גן לאומי ושמורת טבע ארבל
9. שמורת טבע נחל מערות
10. גן לאומי בית שערים
11. שמורת טבע חוף הבונים
12. גן לאומי כוכב הירדן
13. גן לאומי קיסריה
14. גן לאומי אפולוניה
15. גן לאומי ירקון
16. גן לאומי עין חמד
17. שמורת טבע נחל פרת
18. שמורת טבע עינות צוקים
19. גן לאומי הרודיון
20. גן לאומי אשקלון
21. גן לאומי בית גוברין
22. שמורת טבע עין גדי
23. גן לאומי עבדת
24. שמורת טבע חי בר יטבתה
25. שמורת טבע חוף האלמוגים

להקניאות
בגנים הלאומיים
ובשמורות הטבע

 www.tevakid.org חפשו אותנו ב-

תכנית "פקחים צעירים" החלה לפעול בשנת 2008 ביוזמת קרן דואליס להשקעות חברתיות (ע"ר) ובשיתוף רשות הטבע והגנים. התכנית מעודדת ילדים ובני משפחותיהם לאהבת הטבע וערכי המורשת ושמירה עליהם בדרך חווייתית ומהנה.

